

bovo načelnništvo po ministerskem predsedniku grofu Thunu naznanilo Nj. Veličanstvu cesarju.

Na to je klub obširno in temeljito pretresal politični položaj. Poslanci vseh skupin v zvezi so naštevati iz vseh dežel, katere zastopajo, dolgo vrsto slučajev, ki jasno dokazujejo, da se razmere v zvezi zastopanih narodov v zadnjem času niso zboljšale, temveč v marsikaterem oziru še poslabšale.

To dejstvo je tembolj obžalovanja vredno, ker se pritožbe tičejo le takih slučajev, v katerih se obstoječi zakoni in naredbe ali niso izvršili ali pa se naravnost kršili, in bi torej vlada bila lahko odstranila te neprilike.

Zveza mora torej konstatovati, da je popolnem utemeljena nezadovoljnost volivcev, katera se je odločno pokazala v najnovejšem času v raznih sklepih političnih strank, poslancev in političnih društev. Zveza pa je trdno prepričana, da parlamentarna večina teh razmer absolutno ne more odobravati.

Zveza odločno izjavlja, da bode svoje stališče nasproti vladi uravnavala le po njenih dejanjih, da pa ni povoda za premembo razmere nasproti ostalim strankam večine, dokler more zveza prepričana biti, da večina ostane zvesta načelom, izraženim v adresi.

Vsled tega je zveza storila še druge primerne sklepe in potrebne korake, da se zboljša položaj.

Ogerska. — V poslanski zbornici je grof Apponyi vprašal ministerskega predsednika, kako je mogoče, da govori avstrijska vlada v svojih nagodbenih predlogah o povišanju kvote in je-li res, da sta se avstrijska in ogerska vlada že dogovorili glede kvotnega razmerja. Na to je baron Banffy odgovoril, da glede kvote mej vladama ni ničesar dogovorjeno. Razgovori so se nanašali le na nagodbene predloge, ki so se popolnoma jednake predložile obema parlamentoma. Utemeljevalna poročila pa je izgotovila vsaka vlada zase in ako je grof Thun v teh govoril o povišanju ogerske kvote, je to le njegovo osebno mnenje, ogerska vlada ostane slej ko prej na stališču, da sta samo kvotni deputaciji poklicani rešiti kvotno vprašanje.

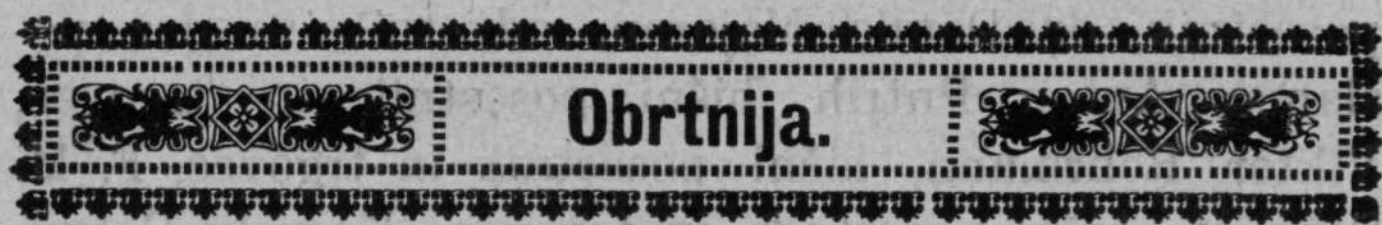
Danska. — Kraljica Lujza je dne 29. septembra v gradu Amalienborg umrla. Dosegla je starost 81 let. Dasi vladarica le majhne države, je bila jedna najuplivnejših žen našega stoletja in to po svojih hčerah. Pokojno kraljico so imehovali „taščo Evrope“. Carinja udova, žena angleškega prestolonaslednika sta njeni hčeri, a ima jih še več drugih. Grški kralj je njen sin.

Nemški cesar v Palestini. — V kratkem odpotuje nemški cesar v Jeruzalem. Temu potovanju se pripisuje političen pomen. Sodi se, da potuje cesar v Palestino, ker želi postati protektor v Orijentu živečih kristijanov. Zdaj je ta protektorat v rokah Francije in papež ga je pred kratkim izrecno pripoznal, a pomisliti je, da more papež govoriti samo v imenu katoličanov, dočim aspirira cesar Viljem v prvi vrsti na protektorat nad protestanti, računajoč, da potem že izpodrine Francijo.

Pametna odredba. — Stara želja krščanskih starišev, naj se krščanski otroci v šolah ločijo od židovskih se izpolni za Dunaj. Občinski svet dunajski se je izrekel za ta predlog in bržčas mu pritrdita nižjeavstrijski deželni šolski svet in naučno ministerstvo, dasi zastavljajo židovski krogi vse sile, da to preprečijo.

Kitajska. — V Pekingu se je zgodila palačna revolucija, vsled katere se je mladi cesar odpovedal vladi in slednjo prepustil svoji materi, katera jo je s tem že tretjič dobila v roke. Po sodbi angleških listov je ta palačna revolucija posledica ruskih spletk. Mladi cesar je bil naklonjen Angležem in evropskim reformam, dočim je njegova mati strogo konservativnega mišljenja in Angležem tako nasprotska, kakor Rusom naklonjena.

Anarhisti. — Švicavska vlada je začela jako energično postopati proti anarhistom. Tekom meseca septembra jih je iztirala nad sto iz Švice in to razširjevalce „propagande z dejanji“ same nevarne ljudi, ne morda kake brezumne sanjače. Značilno je, da so vsi iztirani anarhisti Italijani in vmes še kak Francoz.

Nov denarni zavod.

Gospodarska naša organizacija se razvija dosti lepo. Tekom zadnjih trideset let smo v tem oziru znatno napredovali. Osvobodili smo se deloma že nemškega in laškega kapitala, kateri nas je držal k tlom kakor s kleščami, ali popolnoma se še dolgo nismo in ne bomo rešili tujih denarnih spon. Niti slovenske zemlje nismo mogli iztrgati nemškemu kapitalu popolnoma iz rok. Ustanovili smo si sicer lepo število posojilnic, in osebnega kredita naš kmet ne išče več pri nasprotnikih, tudi naše hranilnice lepo napredujejo in osvobodujejo slovenska posestva tujih hipotek, a vz'ic temu imajo nemški in laški denarni zavodi še vedno lepe svote intabulirane na slovenskih posestvih.

Še slabše pa je v mestih preskrbljeno za cenen denar. V Ljubljani je vse denarno gibanje osredočeno še vedno v kranjski hranilnici in na svojo sramoto moramo priznati, da bi bila po potresu nastala mej ljubljanskimi trgovci in obrtniki lahko marsikatera nesreča, da ni bilo kreditnega društva kranjske hranilnice.

Najnujnejše potrebna je v Ljubljani kreditna in eskomptna banka, katera bi gotovo sijajno uspevala. Svoj čas je taka banka z imenom „Eskomptna banka“ že eksistirala. Izhajala je izborna in bila je tudi aktivna še potem, ko so prišla na dan poneverjenja ravnatelja Zenarija, kateri se je takrat ustrelil. Likvidacija je bila takrat sklenjena ne iz ozirov na stanje banke, ampak iz ozirov na dobiček nekaterih zasebnih bankirjev in eskompterjev.

Zdaj je ves eskompt v rokah gg. Luckmanna, Mayerja in nekaterih drugih gospodov in ti seveda bodo ustanovitvi vsake nove banke nasprotovali, kolikor bodo mogli. Slovensko časopisje je že večkrat opozarjalo na potrebo take eskomptne in kreditne banke in zato pozdravljamo tudi sedaj začetek dela v to svrhu.

„Splošno kreditno društvo v Ljubljani“, katero je začelo poslovati dne 1. oktobra, se je ustanovilo v namen, da se premeni v delniško previtno in eskomptno banko za vse naše pokrajine, za celo Slovenijo t. j. za Koroško, Južno Štajersko, Slovensko Koroško, Goriško, Istro in Trst.

Splošno kreditno društvo — registrovana za druga z omenjeno zavezo — začne poslovati s 1. ok-

tobrom t. l. V upravnem, odnosno v nadziralnem odboru so [naslednji gg.: Filip Supančič, stavbenik, hišni posestnik, predsednik, Ferdinand Starè, c. kr. okrajni sodnik v pokoju in posestnik, podpredsednik, Jan. Dejak, c. kr. pomorski častnik v pokoju, tovarnar in posestnik, Josip Lenarčič, dež. poslanec, tovarnar posestnik, dr. Danilo Majaron, odvetnik in dež. poslanec, Anton Putrih, hišni posestnik in trgovec, Viktor Rohrmann, hišni posestnik in trgovec, F. M. Schmitt, hišni posestnik in trgovec, Kornelij Gorup, podjetnik, Fr. Kollmann, hišni posestnik in trgovec, A. Klein, dež. poslanec, podpredsednik trgovinske zbornice, hišni posestnik in lastnik tiskarne ter Ivan Lininger, hišni posestnik in trgovec. Vrh teh so pa društvu pristopile že najboljše in najuglednejše domače firme.

„Splošno kreditno društvo“ delalo bode z vsemi močmi na to, da se prej ko mogoče ustvari bačna akcijska družba, a za to potrebni kapital naj se ravno potem „Splošnega kreditnega društva“ takorekoč kristalizira, a da bode banka uspevala, da bode mogočna in da bode ustrezala vsem potrebam zlasti slovenskih pokrajin, za to je potrebno, da se je oklenejo vsi rojaki.

Ne da se tajiti, da smo v naših pokrajinah v narodno-gospodarskem oziru že veliko dosegli. Za hipotetni in za kmetijski kredit je v vseh pokrajinah izvzemši Primorje, že dobro preskrbljeno. To je dejstvo, katero ni le resnično in veselo, ampak katero nas mora tudi vspodbujati k nadaljevanju začetega dela in nas napotiti, da popolnimo še obstoječe praznote na polju narodno-gospodarske organizacije.

Prva naloga naša v tem oziru je, da si uredimo trgovske kreditne razmere, ker le tako oživimo industrijo in pospešujemo domačo trgovino in obrtnijo.

Vse to mora storiti samo banka, katera nas zveže s svetovnim tržiščem in z avstro-ogrsko banko.

Tako, kakor se je tekom desetletij posrečilo, iztrgati deloma iz rok naš kapital za kmetijski stan, tako bi banka poskrbela domačemu trgovstvu potrebni denar in pripomogla domači kupčiji, obrtniji in industriji do samostalnosti, do uspeha in do vse veljave.

Čim mogočnejša bode banka, čim večjo zaslombo najde v vseh naših pokrajinah, tem sigurnejši in večji bodo njeni uspehi, in že sedaj smo prepričani, da bode naša bodoča domača banka znamenitega gospodarskega pomena za ves narod in naše dežele.

Glavni delež — pozneje delnica — znaša 100 [gld. (§ 28. pravil določuje, da zamorejo biti izvoljeni upravnim svetnikom le tisti člani, ki so vplačali najmanje 10 glavnih deležev po 100 gld.) Delež naj se vplača takoj ali pa naj se vplača takoj vsaj 20%, ostanek pa osem dni [po pozivu; vplača se po položnici ali osebno v pisarni na Dvornem trgu h. št. 3 v Ljubljani. Stvar je pametna in zadeva velikega pomena,

zato pozdravljamo ta pričetek in želimo da podjetje uspeva.

To, kar je „Živnostenska banka“ češkim „za-ložnam“, to bi bila lahko naša banka vsem našim posojilnicam, in naj se bi v bodoči banki osredotočilo vse denarno, bančno in kupčijsko gibanje po vseh naših deželah.

Pospešujte toraj vsi domači trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji, sploh vsi domorodni sloji prevažno podjetje z Vašim pristopom!

Pravila, pristopnice, položnice in vsa pojasnila se dobivajo brez stroškov od „Splošnega kreditnega društva“ v Ljubljani Dvorni trg hiš. št. 3.

Jako velike splošne važnosti posebno za trgovski in obrtni stan, pa tudi za vse druge stanove, je to, da je „Splošno kreditno društvo“ takoj [otvorilo tedoči račun, to je, tako imenovani „Giro-konto“. Ta vrsta denarnega poslovanja je znamenita olajšava v prometu trgovcev in obrtnikov. „Giro-konto“ ali tekoči račun otvorilo je Splošno [kreditno društvo v Ljubljani vsem svojim členom s 1. oktobrom t. l. Določila kakor tudi položnice se dobivajo brezplačno v pisarni. Na ta način si more vsaki imejitelj giro-konto-računa naročiti plačila brez stroškov, kakor tudi sam denar vlagati vsaki dan in vzdigniti vsaki dan, ali nakazati na poljubni naslov in kraj. Ni treba torej imeti denarja doma, vrh tega se mu takoj obrestuje in ni potrebno na razne kraje denar sam pošiljati, temveč le izdati nakaznico. V deželah, kjer je trgovstvo zelo razvito, kakor na pr. na Angleškem, regulirajo se računi skoraj izključno po čekih brez denarja. Vsaki trgovec, obrtnik tudi notarji, advokati in zasebniki imajo svoj „Giro-konto“ pri banki, tje da vsaki dan svoj denar in si nakaže poravnanje svojih terjatev na banko, kakor tudi poravna račune tem potom. Banka pa obremeni enega, drugemu pa vpiše na dobro ali mu izplača v gotovini, na pr. mesečne ali druge plače uradnikom itd. Ker to ni le zelo praktično, ampak tudi pomenljiv napredek trgovske omike po slovenskih pokrajinah, pozdravljamo z veseljem ta pričetek in želimo, da se pridružijo temu podjetju vsi slovenski sloji.

Splošno kreditno društvo ima torej, kakor svedočijo predstoječe vrste, velevažen pomen v narodni gospodarski naši organizaciji in ker je zasnovano na zdravi podlagi, so tudi dani pogoji, da iz njega razvije toli zaželena nujno potrebna kreditna in eskomptna banka

Najvažnejši načini cepljenja.

Najstarejši način cepitve je cepitev v celi sklad. V novjšem času se pa ta cepitev vedno bolj opušta, ker